

İÇİNDEKİLER

DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	V
3. BASKININ ÖNSÖZÜ	VII
2. BASKININ ÖNSÖZÜ	IX
1. BASKININ ÖNSÖZÜ	XI
İÇİNDEKİLER	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ZİNA NEDENİYLE BOŞANMA DAVASI

I. GENEL OLARAK	3
II. KOŞULLARI.....	5
A. Evlilik İlişkisinin Bulunması	5
B. Zina Eyleminin Varlığı	6
1. Genel Olarak	6
2. Zina Sayılan Eylemler	9
3. Zina Sayılmayan Eylemler	11
C) Zinanın İsteyerek Gerçekleşmesi.....	13
D) Diğer Eş Tarafından Hak Düşürücü Sürede Dava Açılması	13
E) Zina Yapan Eşin Affedilmemiş Olması	17
III. ZİNANIN İSPATI.....	21
A) Genel Olarak.....	21
B) Zinanın Varlığını Gösteren Olgular	22
IV. ZİNA NEDENİYLE BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	33
A) Davacı ve Davalı	33
B) Görevli ve Yetkili Mahkeme	33
C) Harç ve Yargılama Giderleri.....	33
D) Davanın Açılma Şekilleri	34
1. Sadece Zina Nedenine Dayanılarak Açılabilir	34
2. Zina Sebebine Ek Olarak, Terditli Şekilde Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebine Dayanılarak da Açılabilir	36

3.	Zina Eylemi, Evlilik Birliğinin Temel Sarsılması Sebebi Sayılarak Dava Açılabilir	39
4.	Karşı Dava Olarak Açılabilir	39
5.	İslah Yoluyla Zina Sebebiyle Boşanma Talep Edilebilir	39
6.	Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	41
a)	Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	41
b)	Yoksulluk Nafakası Açısından	42
c)	Tedbir Nafakası Açısından	42
d)	İştirak Nafakası Açısından	42
e)	Velâyet Açısından	43
f)	Kişisel İlişki Kurulması Açısından	43
V.	YARGILAMA AŞAMASI	43
A)	Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	43
B)	Davanın Süresinde Olup Olmadığı İncelenmelidir	44
C)	Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	45
D)	Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	45
E)	Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır	46
F)	Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	47
VI.	ZİNA NEDENİYLE BOŞANMA KARARI VERİLMESİ ve HÜKMÜN ÖZELLİKLERİ	48
VII.	DİĞER USULİ BOZMA SEBEPLERİ	66
VIII.	HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	70
IX.	UYGULAMA ÖRNEKLERİ	75
A)	Dava Dilekçesi Örnekleri	75
1.	Münhasıran Zina Nedeniyle Boşanma Dilekçesi	75
2.	Terditli Boşanma Dilekçesi	76
B)	Tensip Zaptı Örneği	78
C)	Yerel Mahkeme Karar Örnekleri	82

İKİNCİ BÖLÜM

HAYATA KAST, PEK KÖTÜ VEYA

ONUR KIRICI DAVRANIŞ NEDENİYLE BOŞANMA DAVASI

I.	GENEL OLARAK	93
-----------	---------------------------	-----------

II. HAYATA KAST, PEK KÖTÜ veya ONUR KIRICI DAVRANIŞ KAVRAMLARI	94
A) Hayata Kast	94
B) Pek Kötü Davranış	96
C) Onur Kırıcı Davranış	97
III. DAVA HAKKININ DÜŞMESİ	100
A) Hak Düşürücü Süre	100
B) Af	100
IV. DAVANIN İSPATI	103
V. BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	104
A) Davacı ve Davalı	104
B) Görevli ve Yetkili Mahkeme	104
C) Harç ve Yargılama Giderleri	104
D) Davanın Açılma Şekilleri	106
1. Sadece Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış Nedenine Dayanılarak Açılabilir	106
2. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış Sebebine Ek Olarak, Terditli Şekilde Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebine Dayanılarak da Açılabilir	108
3. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış Eylemi, Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebi Sayılarak Dava Açılabilir	111
4. Karşı Dava Olarak Açılabilir	111
5. Islah Yoluyla Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış Sebebiyle Boşanma Talep Edilebilir	111
6. Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	114
a) Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	114
b) Yoksulluk Nafakası Açısından	114
c) Tedbir Nafakası Açısından	115
d) İştirak Nafakası Açısından	115
e) Velâyet Açısından	115
f) Kişisel İlişki Kurulması Açısından	115
VI. YARGILAMA AŞAMASI	115
A) Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	115
B) Davanın Süresinde Olup Olmadığı İncelenmelidir	116
C) Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	117
D) Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	117

E) Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır	119
F) Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	120
VII. HÜKÜM VERİLMESİ.....	121
VIII. HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	130
IX. UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	133
A) Dava Dilekçesi Örnekleri	133
1. Münhasıran Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış Nedeniyle Boşanma Dilekçesi	133
2. Terditli Boşanma Dilekçesi.....	135
B) Tensip Zaptı Örneği	137
C) Yerel Mahkeme Karar Örnekleri.....	141

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ SUÇ İŞLEME ve
HAYSİYETSİZ HAYAT SÜRME NEDENİYLE
BOŞANMA DAVASI

I. GENEL OLARAK	145
II. KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ SUÇ İŞLEME.....	147
A) Suç Küçük Düşürücü Bir Suç Olmalıdır	147
B) Suç Kasıtlı Olmalıdır	150
C) Suç Evlilik Sonrasında İşlenmiş Olmalıdır	150
D) Suçun Bir Kez İşlenmiş Olması Yeterlidir	152
E) Suçtan Dolayı Ceza Almış Olmak Gerekmez	152
F) Süreye Bağlı Değildir	152
G) Birlikte Yaşama Diğer Eşten Beklenemez Olmalıdır	153
III. HAYSİYETSİZ HAYAT SÜRME	153
IV. DAVANIN İSPATI	159
V. BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	159
A) Davacı ve Davalı	159
B) Görevli ve Yetkili Mahkeme	159
C) Harç ve Yargılama Giderleri.....	160
D) Davanın Açılma Şekilleri	161

1. Sadece Küçük Düşürücü Suç İşleme veya Haysiyetsiz Hayat Sürme Nedenine Dayanılarak Açılabilir	161
2. Küçük Düşürücü Suç İşleme veya Haysiyetsiz Hayat Sürme Sebebine Ek Olarak, Terditli Şekilde Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebine Dayanılarak da Açılabilir	162
3. Küçük Düşürücü Suç İşleme veya haysiyetsiz hayat sürme Eylemi, Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebi Sayılarak Dava Açılabilir	167
4. Karşı Dava Olarak Açılabilir	167
5. Islah Yoluyla Küçük Düşürücü Suç İşleme veya haysiyetsiz hayat sürme Sebebiyle Boşanma Talep Edilebilir	167
6. Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	170
a) Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	170
b) Yoksulluk Nafakası Açısından	171
c) Tedbir Nafakası Açısından	172
d) İştirak Nafakası Açısından	172
e) Velâyet Açısından	172
f) Kişisel İlişki Kurulması Açısından	172
VI. YARGILAMA AŞAMASI	173
A) Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	173
B) Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	173
C) Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	174
D) Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır	175
E) Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	176
VII. HÜKÜM VERİLMESİ	177
VIII. HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	180
IX. UYGULAMA ÖRNEKLERİ	183
A) Dava Dilekçesi Örnekleri	183
1. Münhasıran Küçük Düşürücü Suç İşleme Nedeniyle Boşanma Dilekçesi	183
2. Münhasıran Haysiyetsiz Hayat Sürme Nedeniyle Boşanma Dilekçesi	186
3. Terditli Boşanma Dilekçesi	188
B) Tensip Zaptı Örneği	190
C) Yerel Mahkeme Karar Örnekleri	194

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TERK NEDENİYLE BOŞANMA DAVASI

I. GENEL OLARAK	201
II. KOŞULLARI.....	202
A) Terk Eylemi Gerçekleşmelidir	202
1. Gerçek Terk Eylemi	202
2. Varsayımsal Terk Eylemi	205
B) Ayrı Kalma Hukuka Uygun Olmamalıdır	208
C) İhtara Uymamada Haklı Bir Neden Bulunmamalıdır	216
D) İhtar Samimi Olmalıdır	229
1. İhtar Çekilen Eşe Birtakım Sözler Kullanılması	229
2. İhtar Tebliğinden İtibaren Uzun Bir Sonra Dava Açılması	231
3. İhtara Rağmen Karşı Cinsle Yaşama	232
4. Hastalığıyla İlgilenmeyerek Eşinin Ailesinin Yanına Dönmesine Neden Olma	233
5. Dava Dilekçesinde Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsıldığını İleri Sürmek	234
6. Ayrılık Döneminde Başka Kadınlarla Evlenme Görüşmesi Yapma	234
7. Terk Etmiş Olan Eşin Operasyon Geçirmesine Rağmen Arayıp Sormamak	234
8. Gelemeyeceğini Bildiği Halde İhtar Göndermek	235
9. Evin Kilidini Değiştirmek	235
10. İhtarın Samimiyetine Etki Etmeyen Durumlar	236
E) Usulüne Uygun İhtar Gönderilmelidir	237
1. Genel Olarak	237
2. İhtarın Yapılma Zamanı	238
a) Terk Tarihi Belirlenmelidir	238
b) Terk Tarihinden İtibaren Dört Aylık Bir Süre Geçmelidir	238
3. Yetkili Mercî Eliyle Terk İhtarı Çıkarılmalıdır	246
a) İhtarı Çıkaracak Mercî	246
b) İhtarın Niteliği	248
c) İhtarın İçeriği	249
aa) Eşin Davet Edildiği Konutun Açık Adresi Gösterilmelidir	249

bb)	Davet Edilen Konuta Dönüş Süresi Gösterilmelidir	254
cc)	İhtarla Uyulmamasının Sonuçları Belirtilmelidir	255
dd)	Yol Masrafı Belirtilmelidir	255
ee)	Konut Dört Ay Önce Hazır Edilmiş Olmalıdır	260
aaa)	Konut İhtar Talebinden Dört Ay Önce Hazır Edilmelidir	260
bbb)	Ev Girişe Hazır Bulundurulmalıdır.....	260
ccc)	Ev Döşenmiş (Mefruş) Olmalı ve Yeterli Yiyecek İçecek Bulunmalıdır	261
ddd)	Elektrik, Su, Doğalgaz Gibi Kaynaklar Bulunmalıdır	262
eee)	Konut Maddî ve Manevî Yönden Bağımsız Olmalıdır	262
fff)	Eşlerin Birlikte Seçtiği veya Hâkim Tarafından Belirlenen Bir Konut Olmalıdır	267
ggg)	Konut, İhtar Çekenin de Yaşadığı Ev Olmalıdır	270
d)	İhtar Talebini İnceleme Usulü.....	270
e)	İhtar Örneği	271
4.	İhtar, Usulüne Uygun Tebliğ Edilmelidir	273
5.	İhtar Kararının Tebliğinden İtibaren İki Ay Beklenmelidir	276
6.	İhtarın Sonuçları.....	279
F)	Terk Nedeniyle Boşanma Davası Açılmalı ve Kabul İle Sonuçlanmalıdır	280
III.	TERK NEDENİYLE BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	280
A)	Davacı ve Davalı	280
1.	Davacı	280
2.	Davalı	284
B)	Görevli ve Yetkili Mahkeme	285
C)	Harç ve Yargılama Giderleri.....	285
D)	Davanın Açılma Şekilleri	287
1.	Sadece Terk Nedenine Dayanılarak Açılabilir	287
2.	Terk Nedeniyle Boşanma Davası, Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Nedeniyle Boşanma Davası İle Birlikte Açılmaz	290
3.	Karşı Dava Olarak Açılabilir	292
4.	Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	295
a)	Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	295
b)	Yoksulluk Nafakası Açısından	298

c)	Tedbir Nafakası Açısından	299
d)	İştirak Nafakası Açısından.....	299
e)	Velâyet Açısından	299
f)	Kişisel İlişki Kurulması Açısından	299
IV.	YARGILAMA AŞAMASI	299
A)	Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	299
B)	Davanın Belirli Süreler Geçtikten Sonra Açılıp Açılmadığı İncelenmelidir	300
C)	Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	301
D)	Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	301
E)	Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır.....	302
F)	Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	305
V.	TERK NEDENİYLE BOŞANMA KARARI VERİLMESİ ve HÜKMÜN ÖZELLİKLERİ	308
VI.	HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	315
VII.	EMSAL YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARLARI	326
VIII.	UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	360
A)	Dava Dilekçesi Örneği.....	360
B)	Tensip Zaptı Örneği	361
C)	Yerel Mahkeme Karar Örnekleri.....	365

BEŞİNCİ BÖLÜM
AKIL HASTALIĞI NEDENİYLE
BOŞANMA DAVASI

I.	GENEL OLARAK	377
II.	AKIL HASTALIĞI NEDENİYLE BOŞANMANIN ŞARTLARI.....	377
A)	Akıl Hastalığının Bulunması	377
B)	Akıl Hastalığının Sağlık Kurulu Raporu İle Belirlenmesi	379
C)	Akıl Hastalığının Geçmesinin Mümkün Olmaması	383
D)	Ortak Hayatın Diğer Eş İçin Çekilmez Hale Gelmesi	387
III.	BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	390
A)	Davacı ve Davalı	390
B)	Görevli ve Yetkili Mahkeme	392

C)	Harç ve Yargılama Giderleri.....	393
D)	Davanın Açılma Şekilleri	394
1.	Sadece Akıl Hastalığı Nedenine Dayanılarak Açılabilir	394
2.	Dava Terditli Olarak Açılabilir	395
3.	Islah Yoluyla Akıl Hastalığı Nedeniyle Boşanma Talep Edilebilir	395
4.	Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	399
a)	Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	399
b)	Yoksulluk Nafakası Açısından	400
c)	Tedbir Nafakası Açısından	400
d)	Velâyet Açısından	400
IV.	YARGILAMA AŞAMASI	401
A)	Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	401
B)	Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	401
C)	Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	401
D)	Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır.....	403
E)	Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	404
V.	HÜKÜM VERİLMESİ.....	404
VI.	HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	411
VII.	UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	415
A)	Dava Dilekçesi Örneği.....	415
B)	Tensip Zaptı Örneği	417
C)	Yerel Mahkeme Karar Örnekleri.....	421

ALTINCI BÖLÜM
EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN
SARSILMASI NEDENİYLE BOŞANMA DAVASI

I.	GENEL OLARAK	425
II.	EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI NEDENİYLE BOŞANMANIN KOŞULLARI.....	426
A)	Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması	426
1.	Genel olarak.....	426
2.	Evlilik Birliğinin Temelden Sarsılmasına Neden Olan Olaylar.....	426
a)	Hakaret Etmek.....	426

İçindekiler

b)	Tehdit etmek	439
c)	Aşağılayıcı ve Küçük Düşürücü Sözler Sarfetmek	441
aa)	Genel Olarak	441
bb)	Fiziksel Özellikleriyle Alay Etmek	456
cc)	Eşinin Ailesini Aşağılamak	457
c)	Fiziksel Şiddette Bulunmak.....	458
aa)	Darpetmek	458
bb)	Eşyalarını Dışarı Atmak	466
cc)	Ev Eşyalarına Zarar Vermek	467
d)	Sadakat Yükümlülüğüne Aykırı Davranmak.....	468
e)	Birlik Görevlerini İhmal Etme	472
f)	Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak	480
g)	Güven Sarsıcı Davranışlarda Bulunmak	486
h)	Mali Yönden Ortak Hayatı Sıkıntıya Sokacak Eylemlerde Bulunma	492
i)	Aile Birliği Dışındaki Hayatında Aile Birliğine Zarar Verecek Eylemler Yapmak	497
j)	Cinsel Yaşamda Kabul Edilmeyecek Eylemlerde ve İstemlerde Bulunmak	500
k)	Eşinin Ailesinden Gelen Müdahalelere Karşı İhmali Davranışlarda Bulunmak	502
l)	Ortak Konutla/Yaşanılan Yerle İlgili Tutum ve Davranışlar	505
m)	Sevmediğini, Beğenmediğini, Tiksindiğini vs. Söyleyerek Duygusal Yönden Tahribat Oluşturacak Eylemlerde Bulunmak	508
n)	İntihara Teşebbüs Etmek.....	513
o)	Eşinin Ailesiyle İlişkilerine İlişkin Eylemler.....	514
ö)	Asılsız Şikayetlerde Bulunmak	518
p)	Asılsız İsnatlarda Bulunma ve Hakkında Dedikodu Yayma	519
r)	Eşini ve Çocuklarını Evden Göndermek	526
s)	Önceki Evliliğinden Olan Çocuklara Karşı Olumsuz Davranmak	526
ş)	Eşinin Yaşam Şekline Müdahale Niteliğindeki Eylemler	528
t)	Çocuk Sahibi Olmak İstememek	529
u)	Aşırı kıskançlık göstermek	530
ü)	Eşinin Ailesiyle İlişkilerine Müdahale Etmek	531

v)	Cinsel Birleşmenin Gerçekleşmemesi.....	532
y)	Aile Sırlarını İfşa Etmek	537
z)	Diğer Nedenler	538
aa)	Kendi Sağlığına ve Bakımına Özen Göstermeyerek Eşine Rahatsızlık Vermek	538
bb)	Eve Misafir Gelmesini İstememek, Gelenlere Rencide Edici Şekilde Davranmak	539
cc)	İsteği Dışında Geç Saatlere Kadar Çalışmaya Zorlamak	539
dd)	Eşi İçin Muska Yaptırmak ve Muska İşleriyle Uğraşarak Eşini Huzursuz Etmek.....	539
ee)	Kadını Ailesine Göndermek.....	540
ff)	Eşinin Ailesini Arayarak Gelip Kızlarını Almalarını Söylemek.....	541
gg)	Eşi İstememesine Rağmen Eve Erkek Arkadaşlarını Getirmek	541
hh)	Dinen Boşandığını İfade Etmek	542
ii)	Cinsel İçerikli Sitelere Üye Olup Vakit Geçirmek.....	542
jj)	Cinsel İlişkiden Kaçınma	542
kk)	Bilgisi Dışında Çocuğu Aldırmak (Kürtaj Yaptırmak).....	543
B)	Ortak Hayatın Sürdürülmesinin Eşlerden Beklenemez Olması	543
C)	Davalının, Davacının Daha Ağır Kusurlu Olduğu İtirazını İleri Sürmemiş ya da İleri Sürülen İtirazın Kabul Edilmemiş Olması	544
1.	Genel Olarak	544
2.	İtirazın Kabul Edilebilmesinin Koşulları	545
a)	Davacı Daha Ağır Kusurlu Olmalıdır.....	545
b)	İtiraz Hakkın Kötüye Kullanılması Niteliğinde Olmamalıdır	548
c)	Evlilik Birliğinin Devamı Hususunda Davalı ve Çocuklar Bakımından Korunmaya Değer Bir Yarar Kalmış Olmalıdır	549
III.	BOŞANMA DAVASINA ESAS ALINAMAYACAK VAKIALAR	552
A)	Evlilik Öncesinde Yaşanan Olaylar	552
B)	Affedilmiş veya Hoşgörü ile Karşılanmış Olaylar	553
1.	Genel Olarak	553
2.	Affedilme veya Hoşgörü ile Karşılanma Hali Oluşturan Durumlar.....	555
a)	Barışmış Olmak	555
b)	Bir Arada Yaşamaya Devam Etmek	556

c)	Babaevine Gittikten Sonra Geri Dönmek	561
d)	Ortak Konuta Dön İhtarı Yapmak	562
e)	Açılmış Boşanma Davasından Feragat Etmek.....	563
f)	Birlikte Tatile Gitmek-Aynı Otel Odasında Kalmak	564
g)	Birlikte Pikniğe Gitmek	565
h)	Cinsel İlişkiye Girme	566
i)	Öğrenilen Kusura Rağmen Nikah Yapılması	567
j)	Eşini sevdiğini ve Evliliğin Devam Etmesinden Yana Olduğunu Belirtmek	568
3.	Af ya da Hoşgörü Kapsamında Sayılmayan Haller	568
a)	Ceza Davasındaki Şikayetten Vazgeçme	568
aa)	Eşin Şikayetten Vazgeçmesi Hali	568
bb)	Eşin Yakınlarının Şikayetten Vazgeçmesi Hali	571
b)	Zorunlu Olarak Aynı Evde Yaşama.....	571
c)	Yeni Bir Başlangıç Yapmaya Yönelik Girişim	572
d)	Evliliği Kurtarmaya Yönelik Girişim	573
e)	Evlilik Birliğini Sağlamaya Yönelik Müzakere Girişimleri	574
f)	Çocuklar İçin Boşanmak İstemediğine Dair Beyan	576
g)	Çocukları İçin Eve Gelmek İsteddiğini İfade Etmek.....	577
C)	Açılan Boşanma Davasından Sonra Gerçekleşen Olaylar	577
D)	Hukuka Aykırı Yollarla Elde Edilen Delillerin İşaret Ettiği Olaylar	578
E)	Usul Hukukuna Aykırı Şekilde Bildirilen Olaylar	579
F)	Reddedilen Boşanma Davasının Dava Tarihinden Önceki Olaylar	581
IV.	BOŞANMA SEBEBİ OLUŞTURMAYAN DURUMLAR	582
A)	Genel Olarak.....	582
B)	Akıl Hastalığının Bulunması	582
C)	Fiili Ayrılık-Ayrı Yaşama	584
D)	Diğer Nedenler	585
V.	BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	586
A)	Davacı ve Davalı	586
1.	Davacı	586
2.	Davalı	588
B)	Görevli ve Yetkili Mahkeme	588
C)	Harç ve Yargılama Giderleri.....	588

D) Davanın Açılma Şekilleri	590
1. Sadece Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Nedenine Dayanılarak Açılabilir	590
2. Bir Özel Boşanma Sebebinin Yanında Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Nedeniyle Boşanma Davası Terditli Olarak Açılabilir	590
3. Karşı Dava Olarak Açılabilir	590
4. Islah Yoluyla Talep Edilebilir	591
5. Anlaşmalı Boşanma Olarak Açılan Dava, Çekişmeli Hale Dönebilir	592
6. Boşanmanın Fer'ileriyle Birlikte Talep Edilebilir	595
a) Maddî ve Manevî Tazminat Açısından	595
b) Yoksulluk Nafakası Açısından	597
c) Tedbir Nafakası Açısından	597
d) İştirak Nafakası Açısından	597
e) Velâyet Açısından	598
f) Kişisel İlişki Kurulması Açısından	598
VI. YARGILAMA AŞAMASI	598
A) Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	598
B) Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	599
C) Dilekçeler Aşaması Tamamlanmalıdır	599
D) Ön İnceleme Aşaması Tamamlanmalıdır	600
E) Tahkikat ve Duruşma Aşaması Tamamlanmalıdır	603
VII. BOŞANMA DAVASINDA İSPAT ve KULLANILABİLECEK DELİLLER	605
A) Genel Olarak	605
B) Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan ve Konuyla İlgili Suçlar	606
1. Haberleşmenin Gizliliğini İhlâl (TCK m. 132)	606
2. Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi ve Kayda Alınması (TCK m. 133)	619
VIII. EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI NEDENİYLE BOŞANMA KARARI VERİLMESİ ve HÜKMÜN ÖZELLİKLERİ	627
IX. HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	630
X. EMSAL YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARLARI	639
XI. UYGULAMA ÖRNEKLERİ	687

A) Dava Dilekçesi Örnekleri	687
1. Münhasıran Evlilik Birliğinin Sarsılma Nedeniyle Boşanma Dilekçesi	687
2. Terditli Boşanma Dilekçesi	689
B) Tensip Zaptı Örneği	691
C) Yerel Mahkeme Karar Örnekleri	695

YEDİNCİ BÖLÜM

ANLAŞMALI BOŞANMA DAVASI

I. GENEL OLARAK	721
II. ANLAŞMALI BOŞANMANIN KOŞULLARI	721
A) Evlilik Birliğinin En Az Bir Yıl Sürmüş Olması	721
B) Tarafların Boşanmak İstediklerine İlişkin Birbirlerine Uygun Karşılıklı İrade Beyanlarının Mevcut Olması	725
1. Tarafların Birlikte Mahkemeye Başvurması	725
2. Bir Eşin Diğerinin Açtığı Davayı Kabul Etmesi	726
C) Tarafların Duruşmada Bizzat Dinlenmesi	729
D) Tarafların İradelerinin Serbestçe Açıklandığı Hususunda Kanaat Getirilmesi	733
E) Hâkimin, Boşanmanın Malî Sonuçları İle Çocukların Durumu Hususunda Taraflarca Kabul Edilecek Düzenlemeyi Uygun Bulması	735
1. Genel Olarak	735
2. Boşanmanın Mali Sonuçları	737
a) Nafakayla İlgili Anlaşmalar	737
b) Maddî ve Manevî Tazminatla İlgili Anlaşmalar	739
c) Çeşitli Mali Konulardaki Anlaşmalar	742
III. ANLAŞMALI BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	756
A) Davacı ve Davalı	756
B) Görevli ve Yetkili Mahkeme	757
C) Harç ve Yargılama Giderleri	761
D) Davanın Açılma Şekilleri	764
1. Eşlerin Birlikte Başvurması	764

İçindekiler

2. Eşlerden Sadece Birisi Tarafından Açılabilir	764
3. Çekişmeli Şekilde Açılan Dava Anlaşmalı Boşanmaya Dönüşebilir	766
4. Kanun Yolu Aşamasında Anlaşma Protokolü Sunularak Anlaşmalı Boşanmaya Dönüştürülebilir	767
5. Davanın Çekişmeli Hale Dönmesi	769
a) Eşinden Boşanmak İsteddiğini Beyan Etme	771
b) Protokolde Olmayan Talepte Bulunulması	771
c) Davalının Duruşmaya Katılmaması	772
d) Anlaşmalı Boşanma Hükümünün Temyiz Edilmesi	772
e) Çekişmeli Boşanmaya Dönüşme İçin Islaha Gerek Olmaması	773
6. Çekişmeli Boşanmaya Dönen Davada Usul Kuralları	773
a) Genel Olarak Yapılması Gerekenler	773
b) Delil ve Vakıa Bildirilmemiş Olmasının Etkisi	774
c) Anlaşmalı Boşanma Kapsamında İstenmemiş Olsa Bile Nafaka ve Tazminat İstenebilmesi	775
d) Dilekçeler Teatisinin Yapılması	777
e) Diğer Hususlar	780
IV. YARGILAMA AŞAMASI	783
A) Yazılı Yargılama Usulü Uygulanır	783
B) Eşlerden Biri Tarafından Açılan Davalarda Tensip Zaptı Hazırlanarak Dava Dilekçesi Tebliğ Edilmelidir	784
C) Anlaşmalı Boşanma Kararı Verilebilmesi İçin Davayı Kabul Etmiş Olmak Yeterli Değildir	785
D) Eşlerden Birinin Ölümü Halinde Yapılacaklar	786
V. HÜKÜM VERİLMESİ ve HÜKMÜN ÖZELLİKLERİ	788
A) Protokol Hükümlerinin Hüküm Fıkrasına Geçirilmesi	788
B) Protokol Hükümlerinde Hâkim Tarafından Değişiklik Yapılması	791
C) Anlaşmalı Boşanma Davasından Feragatin Sonuçları	794
D) Ziynet Alacağı Boşanmanın Fer'isi Değildir	799
D) Hüküm Kesinleştikten Sonra Nafaka ve Tazminat Talebinde Bulunulamaz	800
E) Anlaşmalı Boşanma Hükümünün Uzun Süre Sonra Tebliğe Çıkarılması Hakkın Kötüye Kullanılması Niteliğindedir	802
F) Diğer Hususlar	804

VI. HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	814
VII. EMSAL YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARLARI	821
VIII. UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	826
A) Dava Dilekçesi Örneği.....	826
B) Yerel Mahkeme Karar Örnekleri.....	827

SEKİZİNCİ BÖLÜM

EYLEMLİ AYRILIK NEDENİYLE BOŞANMA DAVASI

I. GENEL OLARAK	833
II. EYLEMLİ AYKIRILIK NEDENİYLE BOŞANMA DAVASININ KOŞULLARI.....	833
A) Öncesinde Açılmış Bir Boşanma Davasının Bulunması.....	833
B) Açılmış Bulunan Boşanma Davasının Reddedilmiş Olması	834
C) Reddedilmiş Olan Boşanma Davasına İlişkin Hükmün Kesinleşmiş Olması	835
D) Kesinleşme Tarihinden İtibaren Bir Yıl Geçmiş Olması.....	837
E) Bir Yıllık Sürede Ortak Hayatın Yeniden Kurulamamış Olması	844
F) Boşanma Davasının Açılmış Olması	850
III. DAVANIN KABULÜNE ENGEL OLMAYAN HUSUSLAR	851
IV. EYLEMLİ AYRILIK NEDENİYLE BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	853
A) Davacı ve Davalı	853
B) Görevli ve Yetkili Mahkeme	853
C) Harç ve Yargılama Giderleri.....	854
V. YARGILAMA AŞAMASI	854
VI. HAKİM ve AVUKATLARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KISA KISA NOTLAR	861
VII. UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	863
A) Dava Dilekçesi Örneği.....	863
B) Yerel Mahkeme Karar Örneği.....	864

DOKUZUNCU BÖLÜM

BOŞANMA DAVALARINDA GEÇİCİ ÖNLEMLER

I. GENEL OLARAK	871
-----------------------	-----

II. EŞLERİN BARINMASINA İLİŞKİN GEÇİCİ ÖNLEM.....	871
III. EŞLERİN GEÇİMİNE İLİŞKİN GEÇİCİ ÖNLEM (TEDBİR NAFAKASI)	871
IV. EŞLERİN MALLARININ YÖNETİMİNE İLİŞKİN GEÇİCİ ÖNLEMLER.....	887
V. ÇOCUKLARIN BAKIM ve KORUNMASINA DAİR GEÇİCİ ÖNLEMLER (GEÇİCİ VELAYET).....	887

ONUNCU BÖLÜM

BOŞANMA KARARININ HUKUKİ SONUÇLARI

I. BOŞANMA KARARININ ASIL (ANA) SONUCU	889
II. BOŞANMA KARARININ EŞLER YÖNÜNDEN KİŞİSEL SONUÇLARI.....	889
A) Eşlerin Yeniden Evlenebilmeleri	889
B) Evlenme İle Edinilen Kişisel Durumun Korunması veya Değişmesi	891
1. Genel Olarak	891
2. Boşanmanın Kadının Soyadına Etkisi	891
a) Kural: Kadının Evlenme Öncesindeki Soyadına Dönmesi	891
b) İstisna: Kadının Kocasının Soyadını Kullanması	892
3. Boşanmanın Vatandaşlığa Etkisi	904
4. Kayın Hısımlığına Etkisi	905
5. Erginliğe Etkisi.....	905
III. ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASI	905
A) Genel Olarak.....	905
B) Çocukla Anne - Baba Arasında Kişisel İlişki Kurulması.....	906
C) Çocukla Üçüncü Kişiler Arasında Kişisel İlişki Kurulması	911
D) Kişisel İlişki Kurulmasında Usul Kuralları	913
1. Görevli ve Yetkili Mahkeme	913
2. Yargılama Usulü	913
3. Harç ve Vekalet Ücreti	913
E) Kişisel İlişki Kurulmasında Yargıtay Uygulaması	914
F) Kişisel İlişki İlamlarının İnfazı	950
G) Kişisel İlişki Hüküm Örnekleri	957
IV. VELÂYET HAKKININ DÜZENLENMESİ	967
A) Velâyetin Kullanılmasında Genel Kural	967
B) Ana ve Baba Evli İse Velâyet	967

C)	Ana ve Baba Evli Değilse Velâyet	970
D)	Velâyetin Kapsamı	971
E)	Boşanma Davası Sonucunda Velâyetin Verilmesi	972
F)	Velâyetin Kaldırılması	980
V.	BOŞANMA KARARININ MALİ SONUÇLARI	1002
A)	Maddî Tazminat	1002
1.	Genel Olarak	1002
2.	Maddî Tazminatın Hukuki Niteliği.....	1003
3.	Maddî Tazminatın Koşulları	1003
a)	Maddî Koşullar	1003
aa)	Zarara Uğranılması	1003
aaa)	Mevcut Zarar	1004
bbb)	Beklenen Zarar	1006
ccc)	Zarar Kapsamında Olmayan Menfaatler	1008
ddd)	Zarar Miktarının Hesaplanması	1010
bb)	Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	1013
aaa)	Genel Olarak.....	1013
bbb)	Mutlak ve Nisbi Boşanma Davalarında Kusur.....	1014
ccc)	Anlaşmalı Boşanma Davalarında Kusur	1015
ddd)	Eylemli Ayrılık Davalarında Kusur	1016
eee)	Kusurla İlgili Yargıtay Uygulaması	1017
cc)	Tazminat Talep Eden Eşin Kusursuz ya da Daha Az Kusurlu Olması	1026
aaa)	Kusursuz Olması	1026
bbb)	Daha Az Kusurlu Olması.....	1028
dd)	Nedensellik Bağının Bulunması	1030
ee)	Hukuka Aykırılık Unsurunun Bulunması.....	1031
b)	Şekli Koşullar	1032
aa)	Boşanma Kararı Bulunması	1032
bb)	Talep Olması	1033
aaa)	Genel Olarak.....	1033
bbb)	Talep Dilekçesinde Yer Alacak Hususlar	1036
aaaa)	Tazminat Miktarı ve Niteliğinin Belirtilmesi	1036

bbbb)	Tazminat Miktarında Fazlaya İlişkin Haklar Saklı Tutulabilir	1038
ccc)	Talep Hakkının Hukuki Niteliği.....	1039
cc)	Talebin Süresinde Olması.....	1040
aaa)	Genel Olarak.....	1040
bbb)	Boşanma Davası Devam Ederken Süre	1040
ccc)	Boşanma Davası Kesinleştikten Sonra Süre.....	1043
4.	Tazminatın Kapsamı	1046
a)	Tazminat Kapsamının Belirlenmesinde Kriterler	1046
b)	Ödeme Şekli	1048
aa)	Toptan (Def'aten) Ödeme	1048
bb)	İrat Şeklinde Ödeme	1050
5.	Tazminat İsteğinde Çeşitli Usul Hükümleri	1054
a)	Görevli ve Yetkili Mahkeme	1054
b)	Harç ve Yargılama Gideri	1056
B)	Manevî Tazminat	1057
1.	Manevî Zarar Kavramı.....	1057
2.	Manevî Tazminat Kavramı	1058
3.	Manevî Tazminatın Koşulları.....	1059
a)	Maddî Koşullar	1059
aa)	Davacının Kişilik Hakkının Zedelenmesi	1059
aaa)	Genel Olarak.....	1059
bbb)	Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eden Eylemler	1061
ccc)	Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Etmeyen Eylemler.....	1067
bb)	Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	1073
cc)	Tazminat Talep Eden Eşin Kusursuz ya da Daha Az Kusurlu Olması	1077
dd)	Nedensellik Bağının Bulunması	1079
ee)	Hukuka Aykırılık Unsurunun Bulunması.....	1080
b)	Şekli Koşullar	1081
aa)	Boşanma Kararı Bulunması	1081
bb)	Talep Olması	1082
aaa)	Genel Olarak.....	1082
bbb)	Talep Dilekçesinde Yer Alacak Hususlar	1085

İçindekiler

aaaa) Tazminat Miktarı ve Niteliğinin Belirtilmesi	1085
bbbb) Tazminat Miktarında Fazlaya İlişkin Haklar Saklı Tutulamaz	1088
ccc) Talep Hakkının Hukuki Niteliği.....	1089
cc) Talebin Süresinde Olması.....	1089
aaa) Genel Olarak.....	1089
bbb) Boşanma Davası Devam Ederken Süre	1090
ccc) Boşanma Davası Kesinleştikten Sonra Süre.....	1091
4. Tazminatın Kapsamı	1094
a) Tazminat Kapsamının Belirlenmesinde Kriterler	1094
b) Ödeme Şekli	1098
5. Tazminat İsteğinde Çeşitli Usul Hükümleri	1102
a) Görevli ve Yetkili Mahkeme	1102
b) Harç ve Yargılama Gideri	1103
D) Nafaka	1104
1. Yoksulluk Nafakası	1104
a) Genel Olarak.....	1104
b) Koşulları.....	1104
aa) Nafaka İsteyen Eşin Yoksulluğa Düşecek Olması	1104
bb) Talep Eden Eşin Kusursuz ya da Daha Az Kusurlu Olması	1115
cc) Ödenecek Nafakanın Bunu Ödeyecek Eşin Mali Gücüyle Orantılı Olması	1118
dd) Nafaka Yönünde Talep Bulunması	1123
ee) Talebin Süresinde Olması.....	1126
aaa) Genel Olarak.....	1126
bbb) Boşanma Davası Devam Ederken Süre	1126
ccc) Boşanma Davası Kesinleştikten Sonra Süre.....	1128
c) Yoksulluk Nafakasının Miktarı	1131
d) Yoksulluk Nafakasının Süresi	1132
e) Yoksulluk Nafakasının Ödenme Şekli.....	1132
aa) Toptan (Def'aten) Ödeme	1132
bb) İrat Şeklinde Ödeme	1133

İçindekiler

f)	Yoksulluk Nafakasının Azaltılması, Artırılması veya Kaldırılması İsteği	1133
g)	Usul Hükümleri	1146
aa)	Görevli ve Yetkili Mahkeme	1146
bb)	Harç ve Vekalet Ücreti	1147
cc)	Kurulacak Hükümün Özellikleri	1149
dd)	Faiz	1151
h)	Gerekçeli Karar Örnekleri	1153
2.	İştirak Nafakası	1157
a)	Genel Olarak	1157
b)	İştirak Nafakasında Temel Kurallar ve Yargıtay Uygulaması	1159
aa)	Nafaka Yükümlüsü ve Alacaklısı	1159
bb)	Nafakanın Başlangıcı ve Süresi	1161
cc)	Nafakanın Belirlenme Kriterleri ve Miktarı	1165
dd)	Velâyetin Değiştirilmesi Talebiyle Birlikte İstenen İştirak Nafakası	1170
c)	Gerekçeli Karar Örnekleri	1187
3.	Tedbir Nafakası	1196
E)	Yasal Mirasçılık Sıfatının Kaybedilmesi	1198
1.	Genel Olarak	1198
2.	Dava Devam Ederken Ölüm	1200
F)	Mal Rejiminin Sona Ermesi	1207
VI.	EMSAL YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARLARI	1208

ONBİRİNCİ BÖLÜM

YABANCI MAHKEME BOŞANMA

İLAMLARININ TANINMASI ve TENFİZİ

I.	YABANCI MAHKEME İLAMLARININ TANINMASI	1287
A)	Genel Olarak	1287
B)	Tanımanın Koşulları	1287
II.	YABANCI MAHEME İLAMLARININ TENFİZİ	1289

İçindekiler

A) Genel Olarak.....	1289
B) Şartları.....	1289
1. Tenfizi İstenen Kararın Mahkeme Kararı Olması Gerekir.....	1289
2. Kararın Kesinleşmiş Olması Gerekir	1289
3. Karşılıklılık Bulunması	1289
4. İlamın Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisine Girmeyen Bir Konuda Verilmiş Olması Gerekir	1290
5. Hüküm Kamu Düzenine Açıkça Aykırı Olmamalıdır	1290
6. Aleyhine Tenfiz İstenenin Yokluğunda Karar Verilmemiş Olması Gerekir	1292
7. Türk Mahkemesince Tenfiz Kararı Alınması	1292
C) Yetkili ve Görevli Mahkeme, Yargılama Usulü.....	1292
D) Tenfiz İsteyebilecek Kişiler	1293
E) Tenfiz İsteminin Şekli.....	1293
F) Dilekçeye Eklenecek Belgeler	1293
G) Tebliğ ve İtiraz	1294
H) Karar	1294
İ) Tenfizin Sonuçları, Yerine Getirme ve Temyiz Yolu	1294
III. TANIMA ve TENFİZLE İLGİLİ YARGITAY UYGULAMASI	1294
A) Kamu Düzenine Aykırılıkla İlgili Kararlar.....	1294
B) Diğer Kararlar	1312
C) Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararları	1319

ONİKİNCİ BÖLÜM USUL KURALLARI

I. GENEL OLARAK	1329
II. GÖREVLİ ve YETKİLİ MAHKEME.....	1329
A) Görevli Mahkeme.....	1329
1. Genel Olarak	1329
2. Aile Mahkemesinin Görevine Giren Konular	1330

3. Aile Mahkemesinin Görevine Girmeyen Konular	1334
B) Yetkili Mahkeme	1339
III. YARGILAMA SIRASINDA EŞLERDEN BİRİNİN ÖLÜMÜ.....	1340
IV. TEBLİGAT ESASLARI	1350
A) İlgili Mevzuat	1350
B) Yargıtay Kararlarında Tebligat Kuralları.....	1358
V. TANIKLARIN DİNLENMESİNE DAİR ESASLAR.....	1372
A) İlgili Mevzuat	1372
B) Tanıkların Dinlenmesiyle İlgili Yargıtay Uygulaması	1377
VI. KANUN YOLLARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER.....	1386
A) İlgili Mevzuat	1386
B) İstinaf Dilekçesi Örneği.....	1402
C) Temyiz Dilekçesi Örneği	1403
VII. YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARLARI	1405
 KAVRAM İNDEKSİ	 1491
KAYNAKÇA.....	1499